

Bureau Verkuylen
T.a.v. mevr. H. van Griensven
Veemarktkade 8
5222 AE 's-Hertogenbosch

Datum 10 oktober 2018, herziene versie 5 december 2019
Kenmerk BE/2018/509/r
Uw kenmerk Email d.d. 5 april 2018
Auteur(s) K.J. Rebergen
Projectleider C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46
4181 PM Waardenburg
t 0418 820 288
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl
KvK 67221904
BTW 856882999B01
IBAN NL21RABO0314240683

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan De Kolenvense akkers te Berkel-Enschot

Aan De Kolenvense akkers te Berkel-Enschot zijn twee verschillende braakliggende kavels gelegen en twee bedrijfswoningen aan de Heikantsebaan 4 en 5-7. De initiatiefnemer(s) zijn voornemens om de bedrijfswoningen met bijbehorende veestallen te saneren ten behoeve van 23 vrijstaande woningen. Het vigerende bestemmingsbeleid voorziet niet in de ontwikkelingsmogelijkheid en dient derhalve te worden gewijzigd.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting om onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijke effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht. Tevens zijn de mogelijke effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op de instandhoudingsdoelen van beschermde natuurgebieden geëvalueerd.

Bureau Verkuylen begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie bv verzocht het plangebied te onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (artikel 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op het de instandhoudingsdoelen van Natura2000 gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland?

Planlocatie

De planlocaties bevinden zich gedeeltelijk in de bebouwde kom en gedeeltelijk in het buitengebied van Berkel-Enschot. De planlocaties bestaan uit twee braakliggende kavels; gazon met kruidachtige vaatplanten en voormalig maïsakker en twee percelen met elk een bedrijfswoning met bijbehorende veestallen. Een van de bedrijfswoningen is gelegen aan de Heikantsebaan nr. 5-7 en de andere bedrijfswoningen is gelegen aan de Heikantsebaan nr. 4. De initiatiefnemer(s) zijn voornemens deze bedrijfswoningen en bijbehorende veestallen te saneren ten behoeve van 23 woningen. De bedrijfswoningen zijn opgetrokken uit gemetselde steense muren en een rieten dak. De veestallen op beide percelen zijn opgetrokken uit gemetselde steense muren en geïsoleerde golfplaten. In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving.

Ten noorden van de planlocaties zijn een aantal paardenweides en de Durendaelweg gelegen. Te midden van beide planlocaties zijn de bedrijfswoningen aan de Heikantsebaan 1 en 3 gelegen. Ten oosten en zuiden van beide planlocaties zijn agrarische percelen gesitueerd. Ten westen zijn de bebouwde kom met een aantal vrijstaande woningen gelegen. De directe omgeving wordt gekenmerkt door stedelijk gebied (westzijde) en agrarische bedrijfswoningen en percelen (noord-oost- en zuidzijde). In zuidelijke richting, op een afstand van 300 meter, is er sprake van een aantal voetbalvelden. Op een afstand van circa 450m ten zuidoosten is de N65 gesitueerd.

Figuur 1 De planlocatie (rood kader) is gelegen aan De Zicht en de Heikantsebaan te Berkel-Enschot (bron: arcgis.com).

Funcatieverandering en effecten

De beoogde ingreep betreft het saneren van twee bedrijfswoningen en veestallen en de realisatie van 23 vrijstaande woningen. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- verwijderen vegetatie: afvoer groen;
- sloop bedrijfswoningen en veestallen: sloopwerkzaamheden, afvoer materiaal;
- egaliseren terreinen: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- terreinen bouwrijp maken: aanbrengen puinbed, aanleg nutsvoorzieningen e.d.;
- realisatie 23 woningen: algemene werkzaamheden;
- revitalisatie terreinen: algemene hoveniers-, bestratings- en overige werkzaamheden.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocaties komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 3 oktober 2018. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 2/8 bewolkt, 17° Celsius en windkracht 2 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 zijn de voormalige Flora- en faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder de Wet natuurbescherming vervallen de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en fauna wet, waarin de beschermde soorten waren opgenomen. Met deze nieuwe wet zijn circa 200 soorten niet langer beschermd en zijn enkele bedreigde soorten opgenomen in de bescherming. De soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten. Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kan voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' een vrijstellingsbesluit nemen en hierin onderscheid maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten.

In een verordening van de provincie Noord-Brabant is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Noord-Brabant.

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ree</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Tweekleurige bosspitsmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Vos</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	<i>Woelrat</i>
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime 'andere soorten') geldt definitie vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen (zie voorgaande alinea). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de functie en/of aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Vaatplanten

Gedurende het veldbezoek zijn geen sporen van (beschermde) planten en/of sporen en delen hiervan aangetroffen. Een gedeelte van het ongebouwde perceel werd voormalig in gebruik genomen als maïsakker. Op dit gedeelte is, behoudens raaigras, geen vegetatie waargenomen. Een gedeelte van de andere kavel wordt nauwelijks onderhouden. Op dit gedeelte betreffen de waargenomen soorten (niet limitatief): paardenbloem, zachte ooievaarsbek, fluitenkruid, smalle weegbree, ridderzuring, grote brandnetel, witte dovenetel, veldzuring, madelief, wilde peen, rode klaver en vogelwikke. Beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen.

Rondom de bedrijfswoningen aan de Heikantsebaan 4 en 5-7 zijn uitsluitend aangeplante soorten waargenomen. De waargenomen soorten betreffen (niet limitatief): rozebottel, hortensia, haagbeuk, laurierkers, klimop, buxus en zomereik. De habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten bestaat met name uit specifieke en bijzondere kenmerken als trilvenen, vochtige duinvalleien en schrale (blauw)graslanden. De aangetroffen vegetatiegroepen en -soorten vormen geen begeleidende vegetatiestructuren voor beschermde vaatplanten. Gelet op de functie van de planlocatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan niet verwacht.

Grondgebonden zoogdieren

Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust- en voortplantingsmogelijkheden aanwezig zijn. Op en rondom de planlocatie zijn geen sporen als vraatsporen (leeggegeten eieren, huiden van kleine(re) zoogdieren, afgebeten veren, etc.), uitwerpselen, latrines, pootafdrukken of loopsporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten die buiten de vrijstellingsregeling vallen (zie *Wet natuurbescherming*; Wet-Nb, art 3.10). In de omgeving is de aanwezigheid van onder andere de volgende soorten bekend: vos, bunzing, haas, bruine rat en mol. De planlocatie bestaat uit drie braakliggende kavels en twee percelen met bedrijfswoningen en een aantal veestallen. Er ontbreken natuurlijke vegetatiestructuren en opgaande vegetatie in het gehele plangebied.

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn. De plangebieden maken deel uit van een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden. Door de geplande ontwikkeling gaat een beperkt deel van het foerageergebied van de bunzing verloren. Het gaat om een matig geschikt foerageergebied door het intensieve beheer en zeer beperkte aanwezigheid van ruigtevegetaties. Doordat in het landschapsplan en beplantingsplan groenstructuren worden aangelegd die kunnen dienen als vervangend foerageergebied en migratiezone (resp. een wadi met kruidenrijke vegetatie en een kruidenrijke greppel), zal er voor de bunzing geen wezenlijke verslechtering optreden ten opzichte van de huidige situatie. Het verdwijnen van verblijfplaatsen van de bunzing is in ieder geval uitgesloten door de afwezigheid van geschikte elementen.

De planlocatie heeft echter mogelijk een zeer beperkte functie voor algemene soorten. Dit betreft met name vos, konijn, bruine rat en mol. Voor al deze soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling in de provincie Noord-Brabant. Aannemelijk maken opportunistische en algemene soorten incidenteel gebruik van de planlocatie. Voor dergelijke soorten is in de directe omgeving voldoende geschikt leefgebied waar individuen zich naar toe kunnen begeven. Mits enkele maatregelen worden getroffen in het kader van de Algemene zorgplicht leidt de beoogde ontwikkeling leidt niet tot (significant) negatieve effecten voor beschermde zoogdieren.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater, spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al. 1997; Dietz et al. 2011). In de omgeving

is het voorkomen bekend van onder andere: laatvlieger, watervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Op de braakliggend kavels is de aanwezigheid van zowel gebouw- als boombewonende vleermuizen uitgesloten.

De te slopen bebouwing op beide percelen is nauwkeurig geïnspecteerd op de aan- dan wel afwezigheid van geschikte invliegopeningen. Alle gevels en daken van de betreffende bebouwing zijn gecontroleerd op eventuele openingen als open stootvoegen, kierende daklijsten, kierende dakpannen, ontbrekende specie en overige gevelafwerkingen die vleermuizen toegang kunnen verlenen tot een open dakruimte en/of spouwmuur. In de bebouwing zijn ontbrekende voegen en scheuren waargenomen, waardoor de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen niet uitgesloten kunnen worden. De golfplaten daken zijn geïsoleerd, waardoor er een stabiel microklimaat gecreëerd wordt. Een stabiel microklimaat is voor vleermuizen een belangrijke voorwaarde om zich voor langere tijd te vestigen. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen derhalve niet uitgesloten worden. Om de aan- dan wel afwezigheid van vleermuizen vast te stellen dient er aanvullend onderzoek, voor beide percelen, uitgevoerd te worden middels vijf gerichte veldbezoeken in de periode mei – oktober.

Figuur 2 In de bebouwing zijn enkele openingen onder golfplaten en in de muren waargenomen waar vleermuizen mogelijk gebruik van kunnen maken. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen niet uitgesloten worden.

De enkele solitaire bomen zijn geïnspecteerd op potentiële openingen als ingerotte holtes, spleten en andere openingen welke kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. Dergelijke openingen zijn niet waargenomen. Negatieve effecten ten aanzien van boombewonende vleermuizen kunnen uitgesloten worden. De planlocatie kan echter deel uitmaken van een foerageergebied. Als gevolg van lichtgebruik tijdens de werkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden voor passerende en jagende vleermuizen. Hiervan is echter enkel sprake indien er gewerkt wordt gedurende de schemer of na zonsondergang. Tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van foeragerende en passerende vleermuizen (verlichting aanpassen of werken tussen zonsopkomst en zonsondergang).

Reptielen en amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde reptielen en amfibieën en/of sporen daarvan aangetroffen. In de directe omgeving is het voorkomen bekend van: gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker (Creemers & Van Delft, 2009). Voor beschermde reptielen en amfibieën als levendbarende hagedis, zandhagedis, vroedmeesterpad, heikikker, rugstreeppad en alpenwatersalamander ontbreken functioneel leefgebied, geschikte voortplantingsplaatsen als poelen, vennen en vijvers en overwinteringslocaties als strooisellagen, kruidenrijke graslanden en dichte vegetatie. Tevens ontbreken ontwikkelde natuurlijke vegetatiestructuren en oppervlaktewateren op de planlocatie. Het voorkomen van habitatrichtlijnsoorten en bijzondere nationaal beschermde soorten wordt niet verwacht.

Een uitzondering hierop is de rugstreeppad. Hoewel de locatie in de huidige situatie ongeschikt is, is de rugstreeppad een lastige soort voor ruimtelijke ontwikkelingen. De soort kan namelijk plotseling opduiken gedurende de werkzaamheden. Gedurende de graaf- en bouwwerkzaamheden kan het door de rugstreeppad geprefereerde habitat ontstaan. De soort maakt namelijk gebruik van tijdelijke poelen en (regen)plassen.

De aanwezigheid van de meer algemene, opportunistische amfibieën als gewone pad en bruine kikker kan echter niet worden uitgesloten. Voor de incidenteel aanwezige soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie *Wet natuurbescherming*; Wet-Nb, art 3.10). Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Behoudens voor de rugstreeppad en de algemene zorgplicht zijn geen bijzondere bepalingen van toepassing en kan overtreding van verbodsbepalingen in het kader van amfibieën en reptielen uitgesloten worden.

Vissen

Op en rondom de planlocatie is geen sprake van waterhoudend oppervlaktewater. Effecten op vissoorten kunnen worden uitgesloten.

Insecten en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelde aangetroffen. Tevens zijn geen mierenhopen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van zeldzame, kwetsbare en/of beschermde mieren. Op de locatie zijn diverse (gedomesticeerde) bomen aanwezig. De vegetatie is voor veel algemene insecten geschikt ten behoeve van voedsel, voortplanting, opgroei (larvale stadium), popstadium en verblijfplaats. Er zijn geen plantensoorten aangetroffen die specifiek voor een bepaalde soort een waardplant vormen. Effecten ten aanzien van beschermde insecten als gevolg van de beoogde werkzaamheden zijn uitgesloten.

Vogels

In het plangebied en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen: ekster, merel, houtduif, spreeuw, ekster en koolmees.

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

Gedurende het veldbezoek zijn geen nesten en/of sporen als braakballen, plukplaatsen, horsten, hollen of uitwerpselen aangetroffen van soorten met een jaarrond beschermd leefgebied en/of nestlocatie. Er zijn geen bomen aanwezig op de locatie, derhalve kunnen nesten van in bomen broedende soorten als sperwer en buizerd uitgesloten worden. Beide bedrijfswoningen zijn opgetrokken uit gemetselde steense muren en een rieten dak. Door de aanwezigheid van een rieten dak kunnen zowel nestlocaties van huismus als gierzwaluw uitgesloten worden. De meeste veestallen zijn opgetrokken uit gemetselde steense/beton muren en golfplaten daken. Golfplaten daken warmen in de zon teveel op, waardoor het voor huismussen en gierzwaluwen te warm wordt. Tevens bevinden de dakranden aan de kopgevels van de veestallen zicht dicht tegen de muur aan, waardoor er geen openingen voor gierzwaluw aanwezig zijn. Daarbij zijn de daken van de veestallen te laag voor gierzwaluw. Ten aanzien van zowel huismus ontbreekt het functioneel leefgebied. Voor de huismus dienen er groenblijvende hagen, grint, zand voor stofbaden en genoeg voedselbronnen binnen 50 meter van een eventuele nestlocaties aanwezig te zijn. Behoudens het zand voor stofbaden ontbreekt al het vorengenoemde op beide percelen.

Negatieve effecten ten aanzien van huismus kunnen uitgesloten worden.

De gierzwaluw leeft evenals als de huismus in de directe omgeving van mensen en broedt tevens in gevels en onder (pannen)daken. De soort is vaak te vinden in woonwijken en is een koloniebroeder. Er dienen dus meerdere potentiële nestlocaties aanwezig te zijn. Ten aanzien van gierzwaluw kan door de aanwezigheid van golfplaten dak en het ontbreken van potentiële openingen op geschikte hoogte de aanwezigheid van nestlocaties uitgesloten worden. Negatieve effecten ten aanzien van gierzwaluw zijn uitgesloten. Van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van jaarrond beschermde nestlocaties en essentiële habitatonderdelen is geen sprake.

Vogels - Algemene broedvogels en categorie 5 (beschermde nestlocatie gedurende broedperiode of in bijzondere gevallen)

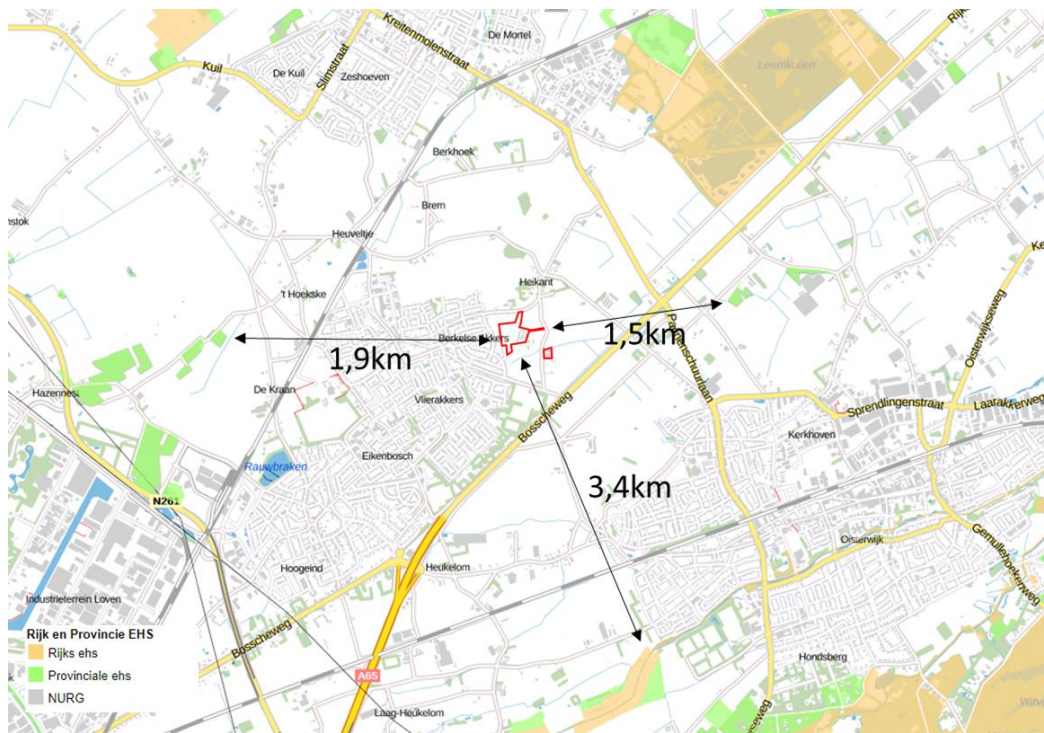
Op de planlocaties zijn enkele struiken, solitaire bomen en hagen aanwezig. Om verstoring tijdens de beoogde ontwikkeling te voorkomen, dienen de werkzaamheden plaats te vinden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Ten aanzien van algemene broedvogels en categorie 5 soorten dienen de werkzaamheden worden opgestart buiten het broedseizoen en/of na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000-gebieden of het Natuurnetwerk Nederland. Op een afstand van circa 1,6km is het Natura2000-gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (figuur 3). De planlocatie ligt op een afstand van 1,5km tot het Natuurnetwerk Nederland (figuur 4).

Figuur 3 Het plangebied (rood kader) maakt geen deel uit van een beschermd landschapstype. De planlocatie ligt op 1,6km afstand van het Natura2000-gebied Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (bron: kaartbank.brabant.nl).

Figuur 4 Het plangebied (rood kader) ligt op 1,5km afstand tot het Natuurnetwerk Nederland (bron: kaartbank.brabant.nl)

Een toename in stikstofdepositie kan een effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Van de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied is het gebied 'Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen' (op 1,6km afstand) het dichtstbij gelegen gebied met kwetsbare en gevoelige habitattypen (pas.natura2000.nl).

De beoogde ontwikkeling betreft het saneren van twee varkenshouderijen met behoud van de bedrijfswoningen. Daarnaast worden er 23 nieuwe woningen gerealiseerd. Het transport en de bouwwerkzaamheden gedurende de ontwikkeling van de 23 woningen kunnen leiden tot een tijdelijke toename in stikstofdepositie (projecteffect). De stikstofdepositie in de gebruiksfase betreft het gebruik van de woningen met bijbehorende voorzieningen en de verkeersbewegingen van en naar de woningen. Anderzijds leidt het beëindigen van de twee varkenshouderijen tot een forse vermindering van de stikstofdepositie. Hierdoor kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid van intern salderen op basis van de op 11 oktober 2019 inwerking getreden Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant. In artikel 2.7 van deze beleidsregel zijn de voorwaarden voor het intern salderen aangegeven. Om het verschil in depositiewaarde inzichtelijk te maken dient een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden. Hierbij dient de vergunde situatie van de varkensbedrijven als referentiesituatie.

Voor de overige effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura2000-gebieden te groot is en dat de mate van deze verstoringfactoren niet zullen leiden tot een toename. Tevens zorgen de tussen gelegen percelen, woningen en infrastructuur voor voldoende bufferwerking om deze (eventuele) effecten te ondervangen. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland is externe werking geen toetsingskader.

Op basis van de Europese vogel- en habitatrichtlijn geldt voor projecten en andere handelingen de verplichting om aan te tonen dat er geen significant effecten optreden als gevolg van stikstofdepositie. De algemene richtlijn hiervoor is dat voor ieder project of handeling, middels de rekentool Aeries, een berekening gemaakt dient te worden om aan te tonen of er wel of geen sprake is van een meldings- of vergunningsplichtige stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitats. Of er sprake kan zijn van overschrijding van de drempelwaarde is afhankelijk van een aantal factoren. Vaak betreft dit een combinatie van de kwetsbaarheid van een gebied, de terreinomstandigheden, ligging van het project en overheersende windrichting. Ondanks dat er geen effecten verwacht worden kan het, ten behoeve van een feitelijke rekenkundige onderbouwing, door het bevoegd gezag wenselijk worden geacht een Aeries berekening uit te voeren.

Houtopstanden

Het kappen van bomen en struiken kan melding- of vergunningplichtig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Het kappen van bomen is niet melding- en/of vergunningplichtig in het kader van de Wet Nb als het de volgende type houtopstanden betreft:

- a) houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbeplantingen, (2) beplantingen langs waterwegen en/of (3) eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Er zijn geen voornemens bomen of struiken te kappen/verwijderen. Het kappen/verwijderen van houtopstanden op de planlocatie is derhalve niet melding- en/of vergunningplichtig in het kader van de Wet Natuurbescherming.

Gemeenten hebben veelal beleid omtrent het kappen/vellen van bomen en struiken opgenomen in een Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De beoogde ontwikkeling leidt evt. tot de kap van een aantal bomen en struiken. Gemeentelijke Verordeningen mogen niet strijdig zijn met landelijk/provinciaal beleid. Het is derhalve aanbevelingswaardig om in de voorbereidende fase de bepalingen in de APV af te stemmen met de gemeente om conflicterende situaties in een later stadium te voorkomen.

Conclusies

In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Wet natuurbescherming voor. De planlocatie heeft echter aannemelijk geen essentiële functie voor beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Mogelijk bevolkt rugstreeppad de planlocatie gedurende de ontwikkeling. In het beplantingsplan dient rekening gehouden te worden met toekomstige migratieroutes van kleine marterachtigen. Hierbij dienen er kleinblijvende, dichte struiken aangeplant te worden die een laan vormen waar deze soorten langs kunnen migreren. De bebouwing dient onderzocht te worden op de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen ten aanzien van gebouwbewonende vleermuizen. Het is aannemelijk dat vleermuizen op en rondom de planlocatie foerageren en/of incidenteel passeren. De planlocatie en het omliggende terrein heeft (mogelijk) een functie voor algemeen voorkomende planten, zoogdieren, amfibieën, insecten en vogels. De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is van externe werking op omliggende Natura2000-gebieden geen sprake. Op de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een melding- of vergunningplicht geldt.

Tabel 2 Overzicht van de functie van het plangebied voor beschermde flora en fauna alsmede de verwachte effecten naar aanleiding van de beoogde ingrepen en de eventueel daarop te nemen vervolgstap.

Legenda - = ongeschikt + = geschikt n (nee) / j (ja)	vaatplanten	zoogdieren	vleermuizen	amfibieën	reptielen	vissen	broedvogels (a)	broedvogels (j)
Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort							+/-	-
Geschikt habitat Habitatrichtlijnsoort	-	-	+	+/-	-	-		
Geschikt habitat overige soort	-	+/-		+/-	-	-		
Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk	n	n	j	n	n	n	n	n
Gebiedsbescherming	afstand		effecten		nader onderzoek/ Aerius			
Natura2000	1,6km		geen		n.v.t.			
Natuurnetwerk Nederland	1,5km		geen		n.v.t.			
Houtopstanden	aanwezig		kap		melding / vergunning			
Struiken	ja		nee		n.v.t.			
Bomen	ja		nee		n.v.t.			

Uitvoerbaarheid

De te saneren veestallen, behorende bij de varkenshouderijen op beide percelen, worden nader onderzocht op de aanwezigheid en het gebruik van gebouw-bewonende vleermuizen. Voorts leidt de sanering van de varkenshouderijen en de realisatie van 23 woningen niet tot aantasting van beschermde gebieden en beschermde natuurwaarden. Verder geldt er voor de Habitatrichtlijn-, Vogelrichtlijn-, en overige soorten dat, op basis van het voorliggende onderzoek, er geen effecten worden verwacht ten aanzien van vaste rust- en verblijfplaatsen alsmede het functioneel leefgebied. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van rugstreeppad, foeragerende vleermuizen en de aanwezigheid van algemene broedvogels. Voor deze soorten dienen eventueel maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen. De aanwezigheid van beschermde soorten (Wnb, overige soorten, art. 3.10) en hun leefgebied vormen geen bezwaar voor de beoogde bestemmingsplanwijziging (vrijstellingsbesluit).

Conclusie

Het saneren van de bedrijfswoningen en bijbehorende veestallen aan de Heikantsebaan 4 en 5-7 en de realisatie van 23 woningen aan De Kolenvense akkers te Berkel-Enschot is uitvoerbaar conform het bepaalde in de Wro (artikel 3.1.6 Bro). Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de openingen in de bebouwing op beide percelen te worden onderzocht op aanwezigheid en gebruik van gebouw-bewonende vleermuizen.

Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- Ten aanzien van vleermuizen dient de aan- dan wel afwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen vastgesteld te worden middels aanvullend onderzoek. Dit kan middels vijf gerichte veldbezoeken in de periode mei-oktober. Daarnaast dient de planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie bij voorkeur minimaal verlicht te worden en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toe te passen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).
- De werkzaamheden dienen uitsluitend tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden of een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toegepast te worden teneinde verstoring van vleermuizen in de directe omgeving te voorkomen. Hieronder kan onder andere worden verstaan: beperkte hoogte van lichtmasten, verlichting naar beneden richten en convergeren, toepassen van UV-vrije verlichting, gebruik van sterk bundellicht vermijden et cetera.
- Ten aanzien van algemene broedvogels dienen de werkzaamheden opgestart/uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen (medio maart t/m medio juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundige gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.

Literatuur

- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravn)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Slagboom, R., 2016. Verspreidingsonderzoek met behulp van een geologische kaart. Natuur- en Vogelwacht "De Alblasserwaard".

Geraadpleegde websites

kaartbank.brabant.nl	www.ravn.nl
natura2000.eea.europa.eu	www.vleermuisprotocol.nl
pas.natura2000.nl	www.vlinderstichting.nl
synbiosys.alterra.nl	www.waarneming.nl
www.arcgis.com	www.wilde-planten.nl
www.bij12.nl	www.zoogdierenvereniging.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Blom Ecologie bv,
ir. ing. K.J. Rebergen

- Bijlage 1 Fotografische impressie
Bijlage 2 Ecologie Rugstreepad

© BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46 - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie bv worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie bv is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie bv.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan De Zicht te Berkel-Enschot en betreft twee braakliggende kavels, waaronder een voormalige maïsakker.

Figuur 2 De zuidelijk gelegen kavel betreft een nauwelijks onderhouden grasland.

Figuur 3 De bedrijfswooning aan de Heikantsebaan 5-7. De woning is opgetrokken uit gemetselde steense muren en een rieten dak.

Figuur 4 De overige bebouwing aan de Heikantsebaan 5-7 bestaat uit veestallen. Deze zijn opgetrokken uit gemetselde steense muren en geïsoleerde golfplaten daken.

Figuur 5 De bedrijfswoningwoning aan de Heikantsebaan 4. Ook deze woning is opgetrokken uit gemetselde steense muren en een rieten dak.

Figuur 6 De overige bebouwing aan de Heikantsebaan 4 bestaat ook uit veestallen. Deze zijn opgetrokken uit gemetselse steense muren en geïsoleerde golfplaten daken.

Bijlage 2 Ecologie rugstreeppad

Herkenning

De rugstreeppad (*Bufo calamita*) is middelgrote pad met een lengte van circa 4,5-7 cm en korte poten. De rug heeft een grijsbruine kleur met groenige vlekken, de buik is lichtgrijs met grijszwarte vlekken. Over de gehele rug is karakteristieke lichtgele lengtestreep afgetekend. De ogen zijn geelgroen met een horizontale pupil. Mannetjes zijn in de paartijd te onderscheiden van vrouwen door een paars/blauwe verkleuring van de keel. De rugstreeppad heeft een typische en harde roep die over een afstand van 1-3 kilometer hoorbaar is (Creemers & Van Delft, 2009).

De larven van rugstreeppad zijn maximaal 2,5 centimeter lang en zwart van kleur. Oudere larven hebben een lichte keelvlak en soms een rugstreep (Diepenbeek & Creemers, 2006).

Gedrag

De rugstreeppad is een typische pioniersoort die opportunistisch profiteert van tijdelijke gunstige omstandigheden. Klimatologische veranderingen vormen in sterke mate een trigger voor migratie, voortplanting en dergelijke. Onderstaande periodes zijn dan ook indicatief.

De overwintering vindt plaats van oktober/november tot en met maart. De eerste dieren kunnen vanaf begin maart de overwinteringslocatie verlaten om vervolgens al dan niet direct door te trekken naar de voortplantingslocaties. Mannen komen hier doorgaans eerder aan dan vrouwen (Creemers & Van Delft, 2009). De voortplanting vindt plaats van april-september met een hoogtepunt van half april-mei.

Habitat en verblijfplaatsen

Het geprefereerde habitat van de rugstreeppad bestaat uit een dynamisch milieu met vergraafbaar zand of fijne grond en pionierskarakter. Veelal bestaan deze uit onbeschaduwde laagbegroeide terreinen met een macroreliëf.

De vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort kunnen worden onderscheiden in het voortplantings-, zomer- en overwinteringshabitat. Het voortplantingshabitat is aquatisch de overige habitats terrestrisch. De functionele leefomgeving bestaat uit het terrein in en tussen deze habitats.

De voortplantingslocatie bestaat uit veelal temporele, ondiepe en vegetatieloze wateren. Voorbeelden hiervan zijn greppels, rijsporen, regenplassen en geschoonde sloten. De zomer en winterlocaties bevinden zich in hoogwatervrije terreinen. Voor de overwintering gebruikt de rugstreeppad bestaande (muizen)holletjes, graaft zich in of kruipt onder materialen zoals: stenen, boomstammen, banden en houtstapels. Voorwaarde voor het winterhabitat is dat deze plaatsen vorstvrij moeten zijn.

Populatieomvang

Rugstreep padden verspreiden zich in diverse richtingen waardoor de minimale populatie omvangen en bijbehorend oppervlakte voor de gunstige staat van instandhouding locatiespecifiek is. Als vuistregel wordt gehanteerd dat een populatie minimaal uit 50-200 dieren bestaat en in verbinding staat met andere populaties (RVO, 2011).